Влада – Радам !

Голос України



Газета Верховної Ради України № 178 (678) ♦ Вівторок, 21 вересня 1993 року ♦ Ціна 40 крб.



Час, терпіння, довір`я — вичерпано. Але й у цейтноті рішення мають бути зваженими.





НЕ ПРОСТО ВИСТАВКА

18 жовтня в Селекційно-технологічному і навчальному центрі Міністерства сільського господарства і продовольства України відкрилась виставка-ярмарок «Агротехперспектива». В ній беруть участь сільськогосподарські підприємства і господарства, машинобудівні і переробні підприємства, науково-дослідні установи, агросервісні організації і служби, іноземні фірми.

Виставку-ярмарок відвідав Голова Верховної Ради України І.С.Плющ. Оглянувши павільйони та експозиційні майданчики, він зустрівся з організаторами та учасниками виставки. Під час розмов йшлося про перспективи розвитку агропромислового комплексу у тісному зв'язку із здійсненням економічних реформ у країні, розбудовою національної економіки, переходом до ринкових відносин.

Звертаючи увагу на особливість цієї виставки, її значення, І.С.Плющ сказав:

— Це не просто виставка, а започаткована форма роботи державних, наукових, комерційних та інших структур, які об'єднали свою працю для того, щоб запропонувати виробникові все краще, прогресивне. Не просто показати, як було раніше на численних виставках, коли демонстрували зразки, а далі діло не йшло. Тут якщо експонується щось нове в рослинництві, тваринництві, інших галузях, якась техніка чи технологія, то є й адреса, де можна придбати, дізнатися, скільки це коштує.

Думаю, нинішня виставка допоможе багатьом — і її учасникам, і відвідувачам — переконатися, що Україна — це держава з таким аграрним потенціалом, яка у перспективі зможе забезпечувати продукцією не тільки себе, а принаймні ще одну таку країну.

Абзац з листа

Уся наша біда, на мою думку, полягає в тому, що більшість громадян, живучи в незалежній Україні, все ще однією ногою залишаються у «померлому» СРСР. І, призвичаївшися до тихого застійного життя, докладають максимум зусиль, аби якомога довше його продовжити.

Зорислава **РОМОВСЬКА**.

Львів.

НІЖИН ВІДЗНАЧИВ ТИСЯЧОЛІТТЯ

З квітами багряної осені, теплими словами єднання, піснями пройшло святкування 1000-літнього ювілею Ніжина. Місто, спалене ордами Батия, московським військом, фашистами, але відроджене і розбудоване, попри минулі та сучасні негаразди, зустріло свій ювілей духовно оновленим. Під час свята відкриті Всехсвятсько-Грецька церква, пам'ятники Б.Хмельницькому, М.Заньковецькій, пам'ятний ювілейний знак, музей «Поштова Станція» тощо.

Почесними гостями міста стали у ці дні ветерани-фронтовики, які у вересні 1943 року визволяли Ніжинщину.

Сергій **ПАВЛЕНКО**.
Фото Сергія **КОВАЛЬЧУКА**.







Продиктовано в номер

Олександр Арно — новий посол ФРН

Вчора у Маріїнському палаці Надзвичайний і Повноважний Посол Федеративної Республіки Німеччина Олександр Арно вручив вірчі грамоти Президенту України Леоніду Кравчуку. Після церемонії вручення вірчих грамот між Президентом України Леонідом Кравчуком і главою дипломатичної місії ФРН Олександром Арно відбулася бесіда з питань, які цікавлять обидві сторони.

Перша правозахисна премія — «Україні»

У національному прес-клубі відбулося урочисте вручення премії імені покійного в'язня сумління київського журналіста Валерія Марченка, яку заснувало Українсько-американське бюро захисту прав людини (співголови Семен Глузман та Зіновій Антонюк) з метою відзначення найкращих публікацій на теми правозахисту. Першим лауреатом цієї премії, яку віднині щорічно вручатимуть 16 вересня — в день народження журналіста-правозахисника, став колектив часопису «Україна» (головний редактор Олександр Климчук).

Пам'ятну медаль та оригінальний диплом із записом, що виконаний почерком В.Марченка, вручила мати Валерія Ніна Михайлівна.

Соціал-демократи об'єднуються і виходять з «Нової України»

П'ятий (об'єднавчий) з'їзд Соціал-демократичної партії України (СДПУ), що відбувся в Луганську 18-19 вересня ц.р., ухвалив два головні рішення: про об'єднання в єдиній партії з колишніми членами Луганської обласної організації Партії демвідродження України (ПДВУ), котрі сповідували соціал-демократичні погляди, та про вихід СДПУ з об'єднання «Нова Україна». Такі кроки продиктовані, на думку делегатів з'їзду, одним — в умовах недолугої політики влади, підтриманої угодовством націонал-демократичної і частини демократичної опозиції, соціал-демократи, які не заплямували себе конформізмом, повинні проводити свою лінію, обумовлену соціал-демократичними постулатами, і будувати таку незалежну державу, в якій головними були б «три С»: свобода, солідарність, справедливість.

Іван ПЛЮЩ: НЕ МОЖЕ БУТИ ДЕМОКРАТІЇ БЕЗ СИЛЬНОЇ ПРЕДСТАВНИЦЬКОЇ ВЛАДИ

17 вересня Голова Верховної Ради України І. С. Плющ зустрівся з групою голів районних Рад народних депутатів. Три години тривала розмова — відверта, пройнята турботою про долю України, під час якої порушувались актуальні питання, що стосуються сучасної політичної та соціально-економічної обстановки в країні, здійснення політичних та економічних реформ, удосконалення роботи місцевих Рад народних депутатів. В ній взяли участь голови районних Рад: Кременчуцької Полтавської області — І. Ф. Палівець, Петрівської Кіровоградської області — В. І. Ганжа, Драбівської Черкаської області — В. О. Лугина, Малинської Житомирської області — В. І. Шпакович, Путивльської Сумської області — Ю. В. Думанчук, Врадіївської Миколаївської області — М. Д. Московченко, голова Комісії у питаннях законодавства і законності О. П. Коцюба, народний депутат С. М. Макаренко, відповідальні працівники апарату Верховної Ради.

Почалася розмова з проблем нині особливо болючих для села, та й не тільки для нього. В господарствах вирощено добрий врожай цукрових буряків. Якщо їх своєчасно зібрати, то буде можливість продати цукровим підприємствам понад 40 мільйонів тонн сировини. А це — п'ять мільйонів тонн цукру, частина якого пішла б для потреб населення України, а решта, образно кажучи, була б нашою валютою. Але збирання і переробка буряків йде повільно. Стримують не тільки складні погодні умови та відсутність пального, а й те, що не визначено, за якими цінами платитиме держава буряководам і де взяти ті гроші. Якщо закупити буряки по ціні 200 тисяч карбованців за тонну, як пропонують буряководи, то на це потрібно 8 трильйонів, яких у державному бюджеті на сьогодні нема.

Розповідаючи про це, І. С. Плющ нагадав, що в нинішньому році держава при всіх складнощах намагається всіляко підтримати сільських виробників. І напередодні збирання хліба уряд провів з ними переговори. Держава закупила 13 мільйонів тонн зерна за прийнятними хліборобам цінами. На це витрачено близько 6,5 трильйона карбованців. Банк «Україна» таких кредитних ресурсів не мав, у Національного банку їх теж не було. З дозволу Верховної Ради довелося зробити кредитну емісію. Добре, що є хліб у засіках. Але реалізуватиметься він поступово — протягом року. Гроші ж, які за нього держава заплатила, пішли в оборот. А результат — різке посилення інфляційних процесів.

Якщо і зараз вдатися до емісії грошей, щоб фінансувати закупівлю цукрових буряків, то це призведе до гіперінфляції, якої не можна допустити. Отже, уряду разом з Національним та комерційними банками і виробничниками треба шукати інші, більш реальні шляхи та кредитні ресурси. І при цьому не можна втрачати час.

Мова зайшла про роль банківської системи, її значення для розвитку національної економіки. Дехто вважає, зауважив І. С. Плющ, що у нас з'явилося надто багато банків і це вже біда. А насправді комерційні банки роблять поки що перші кроки, може, не завжди кращі. Хто бував у розвинутих західних країнах, той міг побачити, скільки там працює банків. У США, наприклад, їх близько 11 тисяч, в кожному штаті своя банківська система. І майже в усьому світі банки незалежні. У нас же Кабінет Міністрів вже неодноразово пробує довести, що Національний банк в усьому має бути підпорядкований йому. Без цього, мовляв, не вийти з кризового стану. Верховна Рада певною мірою пішла назустріч урядові, прийнявши на сесії рішення про те, що банк підпорядковується уряду в оперативній діяльності. На практиці це значить, що уряд разом з банком можуть проаналізувати, кому і куди насамперед віддати наявні кредитні ресурси. Чи під хліб і буряки, чи під тваринництво, чи під енергетичні галузі, незавершене будівництво... Яким програмам та галузям віддати пріоритет у фінансуванні. А що стосується прийняття рішень про емісію грошей, то ця функція залишилася за парламентом.

Голова Верховної Ради проаналізував основні причини, об'єктивні й суб'єктивні, що привели нашу економіку до кризового стану. Він, зокрема, наголосив, що при таких суспільних процесах, які відбулися в державах, що були республіками Радянського Союзу, жодній країні в світі не вдалося швидко стабілізувати економіку. На це потрібен тривалий час.

Від людей сьогодні, зауважив І. С. Плющ, можна почути докір: до чого ж ви довели економіку? Мовляв, ще п'ять років тому хоч і називали рубль дерев'яним, та ціни були більш-менш стабільні. Справді, було так. Але є статистичні дані станом на 1990 рік, де сказано, що за 5 років, так званої перебудови, колишній Радянський Союз взяв кредитів за кордоном 56 мільярдів доларів. Вже на їх погашення щорічно треба було до 17 мільярдів. Не рятувало й те, що експортували частину нафти й газу. Отже, далі Союз так існувати не міг, більше грошей у борг ніхто б не дав. І економічна криза була неминучою. Так що до такого стану економіка була доведена за 70 років панування адміністративно-командної системи.

Нас критикують за те, що поспішили вийти з рубльової зони. Але Україну з неї по суті виштовхнули. Коли ми ще готувалися вводити купони, в країні склалася дуже гостра ситуація з рублевою готівкою. Людям нічим було платити зарплати, пенсії. Тих грошей, що друкувалися в Росії, не вистачало і їй самій.

Попередній уряд, а пізніше й нинішній називали основною причиною загострення економічної кризи різке підвищення цін на енергоносії, які продає Росія. Звичайно, якоюсь мірою це так. Але в Росії енергоносії свої, вона їх не купує, а рівень інфляції там теж високий. Їй теж не вдалося обминути економічної кризи, хоч, можливо, ці процеси б'ють не так боляче.

Голова Верховної Ради розповів, якою він бачить роль СНД на сучасному етапі, коли країни набувають реальної незалежності, розбудовують свою національну економіку. При цьому підкреслювалось, що ми не повинні поривати економічні зв'язки, а всіляко їх розвивати — на взаємовигідній основі. Водночас треба враховувати, що ніякі договори про економічний союз не допоможуть полегшити справу з забезпеченням енергоносіями, які Україна купує в Росії. Переконливим підтвердженням цього є лист російського міністра нафтогазової промисловості до Верховної Ради України, який недавно зачитувався на сесії. Міністр прямо говорив, що у наступному році нафти може не вистачити і для самої Росії, бо обсяги її видобування різко скорочуються.

Чому порвалися зв'язки між багатьма підприємствами Росії і України? Тому, що українські не мають чим заплатити російським і навпаки. А якби нашому виробникові дали нормальну валюту і не заважали, то він би налагодив співробітництво з тим, хто йому потрібен. І економічний союз, який пропонується, — це чергова спроба повернутися назад. Ось коли всі стануть нормальними господарями, тоді можливо, буде та інтеграція, яка є сьогодні між Францією, Німеччиною, Італією, Швейцарією та іншими розвинутими країнами.

Голови районних Рад цікавились законотворчою роботою Верховної Ради, а також тим, якими будуть її подальші дії у зв'язку з загостренням політичної ситуації. Я неодноразово повторював, відповів І. С. Плющ, що референдум про довіру чи недовіру Верховній Раді не потрібен. Він нічого не дасть, тому що не має правових наслідків. Після проведення його довелося б знову виносити на Верховну Раду питання про дострокові вибори, встановлювати їх строки. То краще зробити це зараз, намітивши вибори на березень наступного року. Думаю, до питання щодо референдуму депутати повернуться на восьмій сесії в один з перших днів. І буде кращий варіант, якщо приймуть постанову щодо скорочення строків повноважень Верховної Ради та Президента.

Обмінюючись думками про роль і значення місцевих Рад народних депутатів, шляхи удосконалення їх роботи, учасники зустрічі, зокрема, сходилися на тому, що вони мають бути своєрідним консолідуючим центром, навколо якого згуртовується населення. Саме такими є органи установчої влади в демократичних країнах. У наш нелегкий час вони мають стати реальною силою, що сприятиме стабілізації в суспільстві. Вносилися також пропозиції, щоб визнати район базовим рівнем і наділити відповідними функціями районні Ради народних депутатів. Ішлося і про те, що необхідно серйозно попрацювати над новим законом про вибори до місцевих Рад, узагальнити і врахувати їх думки та пропозиції. Робочий варіант законопроекту, що був підготовлений групою депутатів і надісланий на місця, визнано таким, що з багатьма його положеннями не можна погодитись.

У тісному зв'язку з діяльністю Рад обговорювалися питання щодо подальшої роботи над проектом нової Конституції України. Підкреслювалось, що це основний закон держави, тому, працюючи над ним, треба максимально врахувати досвід демократичних країн і нашу практику державотворення, історичні традиції. Висловлювалась думка, зокрема, що в новій Конституції має бути закладена парламентська форма правління, при якій є і Президент як глава держави. Адже досвід розвинених країн свідчить, що без сильної представницької влади демократія неможлива.

В областях доцільно мати федеральний устрій, при якому представницька влада наділена і законодавчими функціями. Без такого устрою неможливі по-справжньому демократична форма правління і ринкова економіка. Якщо не буде надано самоврядним територіям широких прав, то це призведе на практиці до адміністративно-командної системи управління по вертикалі.

Учасники зустрічі висловили думку, що після першого розгляду проекту Конституції на сесії Верховної Ради, яка має відбутися у найближчий час, доцільно провести всеукраїнську нараду представників місцевих Рад народних депутатів, на якій обговорити проект Основного Закону та актуальні питання діяльності представницьких органів. Внесено також пропозицію, щоб проект Конституції після першого обговорення на сесії було надруковано в пресі. Потрібно створити умови, щоб і громадяни України, органи представницької та виконавчої влади, громадські організації могли взяти участь у подальшій роботі над Основним Законом нашої держави.

Прес-центр Верховної Ради України.

ПРЕЛЮДІЯ. ДО ЧОГО?

Звершилося! Праві і ліві, радикальні націонал-демократи і «червоні директори» — різні сили неусталеного українського суспільства об'єдналися в хрестовому поході проти Президента України. Одні — за зраду «союза нерушимого», інші — теж за зраду, але вже незалежної України. У людей, далеких від коридорів влади, голова йде обертом: як відбувся такий неприродний альянс? Як це могло статися?

Між тим, якщо придивитися уважніше до нинішнього політичного дійства, проаналізувати події недавнього минулого, картина буде більш-менш ясною.

І праві, і ліві радикали розуміють, що стабілізація соціально-економічної і політичної ситуації означала б для них крах усіх сподівань на захоплення влади в найближчому майбутньому. Справді, хіба можна уявити, що спокійні, добре забезпечені громадяни, життю і здоров'ю яких ніщо не загрожує, оберуть собі за поводирів осіб, які або ж кличуть назад до часів похмурого тоталітаризму з новими ГУЛАГами, масовими депортаціями, афганістанами, чорнобилями, принизливими чергами, з регламентацією всього життя, включаючи сімейні стосунки і довжину зачісок, або пропонують мало не три мільйони співгромадян (тобто кожного десятого) позбавити їх невід'ємних людських прав? Запитання, звичайно, риторичне. Ні, не оберуть. Отож і поспішають доморощені герострати підпалити ще навіть незавершену будівлю Української держави. А на її попелищі утвердити свою владу. Причому, два крила цього потворного союзу у разі перемоги над Президентом зійдуться у смертельному двобої за владу. Адже ні в кого немає сумніву, що уряд, сформований неокомуністами і соціалістами, не влаштує Народний Рух та УНСО і навпаки. Це означало б майже неминуче початок громадянської війни в гарячому варіанті. Водночас посилилися б відцентрові, сепаратистські тенденції, що приведе до розпаду України десь на півтора десятка карликових квазідержав. Передчуття національної катастрофи охопило багатьох тверезомислячих політиків. Недарма Михайло Горинь у телепередачі 15 вересня цього року наголошував, що гасло «Україна в небезпеці!» сьогодні правдиве, як ніколи.

Скептично налаштований читач скаже: «У нас це неможливо». Дозвольте не погодитися. Згадаймо, за яким однотипним сценарієм відбувалися події у Таджикистані, Азербайджані, Грузії. Він на диво простий: дотермінове, з порушенням закону, чи навіть із застосуванням зброї, усунення законно обраного Президента, далі — розкол у суспільстві, далі — громадянська війна. Але це не кінець дійству, це лише прелюдія. Кульмінація настає тоді, коли могутня північна сусідка починає виступати в ролі миротворця. Вона, звичайно, захищає спільний кордон СНД, інтереси російськомовного населення, зрештою, власні національні інтереси.

Уявіть собі на мить, якщо, боронь Боже, громадянська війна спалахне в Україні, що просто-таки начинена ядерними об'єктами, греблями ГЕС, хімічними заводами. Ах, який чудовий привід виступити в ролі рятівників Європи і цілого світу від нерозумних і нерозважливих українців! Переконані, такий шанс не буде втрачений.

Більш зрозумілою в цьому контексті стає і безпрецедентна кампанія шельмування Президента незалежної, дружньої (!) держави у засобах масової інформації Росії. Якої тільки брехні там нема, яких тільки наклепів не почуєш. І помиляється наш Президент, коли заявляє, що річ не в особі Леоніда Кравчука. Саме його як людину, що привела Україну до незалежності, стала її символом і гарантом, змогла об'єднати Схід і Захід, Північ і Південь, все, що є живе і здорове в нашому народі, так люто ненавидять вороги української державності. Так, ми всі бачимо його недоліки, його помилки, нарікаємо на його політику і критикуємо його: і це нормальне явище. Однак нині будь-яка інша політична фі-

(Закінчення на 3-й стор.).

ПРЕЛЮДІЯ. ДО ЧОГО?

(Закінчення. Початок на 2-й стор.).

гура на його місці була б неприйнятною, зруйнувала б суспільну згоду, побудовану на хиткому компромісі різних соціальних і політичних сил.

Дещо про юридичний бік ситуації, яка складається.

Пробною кулею щодо зміщення Президента з посади стала постановка питання проведення референдуму про довір'я (недовір'я) главі держави. Цікаво, що виховані тоталітарною системою, заморені авторитарним мисленням всі ми, як і завжди, приписуємо успіхи і негаразди першій службовій особі, яка виступає то як батько рідний, то як «національний зрадник». Достатньо підсунути брудне гасло і ми готові вже з'їсти один одного в ім'я якихось химерних ідеалів. Невже в нас така сумна доля — потяг до самознищення?

При цьому майже не задумуємося, що вправі, а чого не вправі зробити Президент. І чи потрібно йому кожного разу звітувати, приймаючи чи навіть не приймаючи відповідні рішення перед націонал-більшовиками? Якщо б він був лідером певної партії, то тоді, зрозуміло, треба звітувати. А в нас чомусь взяли за правило: комусь щось не до вподоби і — давай одразу ж у відставку.

Так чи інакше, було поставлено питання про проведення референдуму. І Президент погодився на проведення референдуму. Причому не якогось додаткового, а обов'язкового, про що заявив на Верховній Раді. Це вже потім народні депутати прийняли рішення про проведення факультативного референдуму, результати якого не тягнуть за собою принципових юридичних наслідків.

Тепер галасують про здійснення імпічменту, тобто зміщення з посади Президента. І не замислюються — а чи є підстави для цього? Давай імпічмент — і край. Може, слово таке іноземне, привабливе, дуже подобається? І дуже комусь його хочеться використати, аж свербить?

Сама процедура імпічменту передбачена статтею 114-9 Конституції України, де сказано, що **«у разі порушення Президентом Конституції і законів України** (підкреслено нами. — Авт.) Президент може **за висновком Конституційного Суду України** бути зміщений з посади Верховною Радою України. Рішення про зміщення Президента в такому разі приймає більшість не менш як у дві третини від фактичної кількості народних депутатів України, повноваження яких визнані і не припинені достроково в установленому законом порядку».

Поміркуємо, які ж підстави для проведення процедури імпічменту? Невже Президент порушував Конституцію і закони України? Коли і де? Може, він одноосібно приймав протизаконні рішення, які набрали чинності, увійшли в дію? Таких нормативних, загальнообов'язкових державних рішень Президент ніколи не приймав і не міг приймати. Чи хтось думає, що Л. Кравчук — людина, яка може займатися політичним самогубством?

Ось чому жоден серйозний, кваліфікований юрист, експерт, якщо він не божевільний, не дасть **висновок про притягнення Президента до вищої службової відповідальності**. І марно оприлюднюють та обсмоктують відомі ялтинські протоколи доручення, адже вони не тягнуть за собою «антидержавницьких» наслідків, практично не мають юридичної сили, і є лише певною формою домовленості про вивчення конкретних питань.

Якщо ж все-таки питання про імпічмент, хоча воно і є безпідставним, порушуватиметься, то хто ж буде робити той же висновок? Конституційний Суд? Його склад не сформовано, до речі, не з вини Президента, хоч його в цьому, як не дивно, також звинувачують. Верховна Рада? Можна було б спробувати запровадити цей механізм і через Верховну Раду. Проте вона в юридичному плані неспроможна робити такі висновки, бо по відношенню до окремих народних депутатів рівень легітимності статусу Президента значно вищий. Адже Президента обирав весь народ, а депутатів — виборці окремих округів. Та й не справа це депутатів, а спеціального фахового органу, тобто Конституційного Суду.

Так що коли є таке нестримне бажання позбутися Президента, слід діяти за законом. Збирайте, будь ласка, три мільйони підписів і проводьте обов'язковий референдум про дострокове припинення його повноважень.

Давайте лише замислимося при цьому, чи на користь це Україні, спокою її громадян, багатостраждального народу?

Микола ДРАБЧУК, юрист.
Олександр РІПНИЦЬКИЙ, політолог.

НА ТЕРЕЗАХ — ДОЛЯ НАРОДУ І ДЕРЖАВИ

ЗАЯВА

ПОЛІТВИКОНКОМУ ТКУ ПРО ПОТОЧНУ СИТУАЦІЮ В УКРАЇНІ ТА НЕВІДКЛАДНІ АНТИКРИЗОВІ ЗАХОДИ

Осінь 1993 р., особливо після чергового шаленого підвищення цін, стала для народу України часом нових випробувань та потрясінь. Навіть зібраний селянами добрий врожай не зміг запобігти обвальному падінню рівня життя людей.

Фінансовий параліч, зруйноване виробництво, розбалансована система державного управління позбавляють Україну можливостей економічного та політичного самовиживання.

Головна причина цього — хибна внутрішня і зовнішня політика органів державної влади, що фактично призвело до втрати контролю за ситуацією. Останні надії на стабілізацію в Україні знищують зростаючі протиріччя між законодавчою та виконавчою владою, Президентом та Урядом. Болючими проявами втрати економічної та політичної незалежності, дезинтеграції державної влади в Україні став хід та наслідки зустрічі президентів Росії та України в Криму.

В таких умовах стає реальною загроза соціального вибуху. Законними обуреннями людей можуть скористатися політичні сили різних кольорів, які все більш відверто заявляють про необхідність встановлення т. зв. «м'якої диктатури». Деякі політичні організації готують воєнізовані формування, направляють їх на воєнний вишкіл у «гарячі точки» колишнього СРСР.

Україна все більш стає вразливою для іноземного впливу на її економічну та політичну сфери.

Враховуючи зазначене, підтверджуючи впевненість, що основні питання майбутнього України вирішуються в її економічній сфері, прагнучи запобігти як становленню диктатури, непідконтрольної народу та закону, так і посиленню безладдя, протистояння різних гілок влади, економічної дезинтеграції, ТКУ пропонує невідкладно здійснити такі заходи:

1. Запропонувати Президенту та Верховній Раді України прийняти рішення про дострокове переобрання в грудні 1993 р.

Провести референдум з найбільш принципових питань розвитку України: про форму правління в Україні (президентська, парламентська, парламентсько-президентська), про форму державного устрою (унітарна, федеративна) тощо.

2. Створити Національний комітет управління економікою у складі Президента України, Голови Верховної Ради України та його заступників, Прем'єр-міністра України, віце-прем'єр-міністрів України, голови Національного банку України і Голови фонду державного майна, міністра економіки та міністра фінансів України.

Покласти на цей комітет завдання здійснення національної економічної політики та невідкладних антикризових заходів.

Прийняти спеціальний закон України про НКУЕ, наділивши його повноваженнями, які мав уряд до 21 травня ц. р., а також іншими необхідними правами, але виключно в економічній сфері, тимчасово призупинивши дію окремих статей Конституції.

Передбачити, що рішення НКУЕ вважаються прийнятими, якщо їх ухвалили Президент України, Голова Верховної Ради України і Прем'єр-міністр України.

Період діяльності НКУЕ визначити до обрання нового складу Верховної Ради України, Президента України.

Обумовити щомісячну звітність комітету про свою поточну діяльність у Верховній Раді України без обговорення і щоквартальні парламентські слухання з цього питання.

При НКУЕ заснувати дорадчу раду із числа провідних вчених, економістів-практиків з провідних підприємств, підприємців, представників наукових, громадських організацій та організацій економічної орієнтації.

3. В числі першочергових заходів НКУЕ могли б стати такі:

— введення нормованого відпуску основних продовольчих товарів за стабільними цінами до кінця 1993 р. Введення державних дотацій на цю групу товарів;

— на період діяльності НКУЕ передати йому право приймати рішення про проведення кредитної емісії;

— з метою пом'якшення платіжної кризи у двотижневий строк вирішити питання про запровадження в Україні вексельного обігу;

— запровадити систему державного страхування депозитних вкладів населення в ощадному та комерційних банках України, провести їх індексацію у відповідності до розмірів вкладів та встановити спеціальний порядок використання цих коштів;

— здійснити енергійні заходи по запровадженню системи жорсткого валютного контролю. Його подальша лібералізація можлива лише на основі стабілізації платіжного балансу та національної валюти. У проведенні стабілізаційної політики одним із основних засобів має стати встановлення на певний період системи фіксованих валютних курсів українського карбованця з російським рублем;

— заборонити використання на території України іноземної валюти як засобу платежу. Здійснити емісію валютної гривни, яка має замінити відповідний обіг іноземної валюти;

— утворити наглядову комісію Верховної Ради України за дотриманням Національним та комерційними банками банківського законодавства України;

— доопрацювати проект договору про утворення економічного союзу країн СНД, який може бути реалістичним лише за умови повної економічної рівності усіх його учасників.

ТКУ неодноразово наголошувала на необхідності здійснення зазначених заходів. Ситуація, яка склалася сьогодні, підтверджує їх доцільність та необхідність невідкладних дій. Вважаємо, що Верховна Рада, Президент та Уряд мають негайно розглянути та вирішити ці питання.

ТКУ також пропонує: політичним партіям і рухам — відмовитися від спроб використання труднощів, які переживає народ, у вузькополітичних цілях, у міжпартійній боротьбі. Не до політичних спекуляцій нам сьогодні! Відкинемо амбіції, заради загальних, народних інтересів відшукаємо злагоду і співробітництво. Бо на терезах справді неоціненне — доля нашої відроджуваної нації, доля суверенної України.

Політвиконком ТКУ.

Бізнес-контакт

ПОКИ ЩО «ДЗВОНИМО В РЕЙКУ»

ПРОБЛЕМА МАЄ МІСЦЕ

Не секрет, що з інформаційною забезпеченістю у нас поки що нічого не клеїться: товари та послуги ніби одні й ті самі, а ціни на них в різних джерелах різні. Про зв'язок казати взагалі зайве: спробуйте передати факс з Києва в Київ, навіть якщо ваш партнер знаходиться на сусідній вулиці, — і все стане ясно. Нема у нас зв'язку.

Саме ці проблеми і поставили собі за мету вирішити організатори першої міжнародної виставки «Інформатика і зв'язок-93», що відкрилася 20 вересня в експоцентрі фірми «ЗовнішЕкспоБізнес».

Представники 45 фірм — виробників комп'ютерів, програмного забезпечення та послуг приїхали до Києва, щоб не лише показати свої вироби, але й навчити, нарешті, нас, як ними користуватися. На виставці представлені апаратно-програмні комплекси для вирішення завдань в різних сферах діяльності людини. Банківські інформаційні системи, системи охорони, комплексні рішення з автоматизацій великих і малих підприємств, глобальні й локальні інформаційні мережі, телекомунікації, мобільні системи зв'язку, мультимедійні комплекси, навчальні системи, професійна апаратура для створення рекламних, у тому числі й комп'ютерних, роликів, найрізноманітніші моделі персональних комп'ютерів та периферія до них — ось далеко не повний перелік експозицій виставки. Крім того, організатори виставки — фірма «ЗовнішЕкспоБізнес» та інформаційно-видавничий центр «Комп'ютери плюс програми» організували ряд показів і семінарів з останніх досягнень в галузі інформаційних технологій, які проведуть кращі українські та іноземні спеціалісти. Під час виставки відбудеться кілька презентацій.

Щодо відвідувачів, то ... ай, хто ..., йде на виставку з цією чи іншою газетною інформацією, матиме шанс взяти участь у лотереї. Її призи поки що — таємниця, але, сподіваюся, вони стануть приємною несподіванкою для переможців.

Журналісти, які розповідатимуть про роботу виставки, також не залишаться непоміченими: автори кращих матеріалів отримають коштовні подарунки.

Директор експоцентру «ЗовнішЕкспоБізнес» Валентин Соколовський вже сьогодні впевнений: такі заходи стануть щорічними. А якщо буде потреба, погодьтеся, одним махом вузла не розрубаєш, — фірма готова проводити їх і кілька разів на рік.

Виставка працюватиме з 20 по 25 вересня.

Адреса: Київ, Львівська площа, 8, експоцентр «ЗовнішЕкспоБізнес».

Продиктовано в номер

Галичани застерігають

Івано-Франківська обласна Рада народних депутатів оголосить акти громадської непокори в області, якщо Президент і Верховна Рада України не прислухаються до їх вимог. Цією безпрецедентною погрозою завершується звернення до Верховної Ради і Президента України, прийняте позачерговою сесією обласної Ради, яка обговорювала питання «Про політичну ситуацію в Україні». Акти громадського супротиву стануть можливими в разі підписання союзного договору або інших актів, що становлять загрозу для суверенітету України.

Звернення прийняте після тривалих бурхливих дебатів,в яких взяли участь і гості з сусідніх областей —Львівської, Тернопільської Ради народних депутатів Микола Горинь і Богдан Бойко та представник Президента у Львівській області Степан Давимука. На сесії було схвалено ідею відновлення роботи Галицької асамблеї — спільних засідань Рад народних депутатів Івано-Франківської, Львівської, Тернопільської областей, які відбулися у лютому-вересні 1991 року.

У зверненні депутати Івано-Франківської облради поставили вимоги перед Президентом і Верховною Радою прийняти відставку прем'єр-міністра і більшої частини уряду, бездіяльність і промосковська орієнтація якого стала очевидною; вивести російські війська з території України; домогтися повернення Україні належної частки активів колишнього СРСР; внести відповідні зміни до статті 79 Конституції України, де передбачити терміни повноважень Рад усіх рівнів терміном 4 роки і призначити дату нових виборів Рад, включаючи Верховну Раду цього скликання, не пізніше весни 1994 року, після чого визначитися з виборами Президента; не пізніше жовтня 1993 року прийняти закони України про структури державної влади та місцевого і регіонального самоврядування, і про вибори. Висунуто ряд інших вимог.

Десну форсували вдруге. Чернігів вшанував визволителів

19-21 вересня Чернігів відзначає 50-річчя визволення міста від німецько-фашистських загарбників. Вперше десятки тисяч чернігівців змогли пережити хвилюючі хвилини подвигу визволителів — побачити на власні очі форсування Десни, подібне тому, що відбулося 1943 року.

Військово-театралізоване видовище «Навічно в пам'яті народній» продемонстрували воїни місцевого гарнізону.

У понеділок учасників визволення Чернігівщини тепло вітали у районах [illegible] 1943 року — на Ріпки[illegible] Менщині, Городнянщині.

Позиція Луцької міськради

За дорученням депутатського корпусу Луцької міської Ради народних депутатів з приводу нового економічного союзу незалежних держав, політико-економічної ситуації в місті, області й Україні голова Луцької міськради Анатолій Поха виступив із заявою, в якій висловився за недоцільність підписання нового договору в такому варіанті, який пропонується, оскільки це призведе до реставрації Російської імперії під новою вивіскою. В заяві міститься критика нинішнього уряду, який не виправдав надій і сподівань народу по виведенню країни з кризи.

ЧИ ВІДГУКНЕТЬСЯ «ГОРБАЧОВ-ФОНД»?

Проблема

Президія Одеської обласної ради миру, очолювана письменником Іваном Гайдаєнком, опублікувала у місцевій пресі відкритого листа на адресу президента «Горбачов-Фонду». У ньому йдеться про те, що ще за СРСР облрада народним коштом почала спорудження в Одесі медико-реабілітаційного центру «Мир», де змогли б лікуватися інваліди війни і ліквідатори, постраждалі під час ліквідації аварії на Чорнобильській АЕС. На це ще Радянський фонд миру виділив 15 млн. рублів. Та потрапили вони до рук комерційно-будівельних фірм, які тривалий час використовували ті кошти у власних інтересах. Тільки торік гроші вдалося у них вирвати, але, зрозуміло, геть знецінені, на них центр уже не добудуєш. Аби якось вийти зі скрутної ситуації, облрада миру звернулася по матеріальну підтримку до «Горбачов-фонду». Проте ні листи, ні телефонні дзвінки, ні поїздки «ходаків» до Москви жодних результатів не дали — фонд відмовчується. І ось у відкритому листі до його президента питання поставлено руба: може, отой фонд створено винятково для забезпечення потреб вашої сім'ї, Михайле Сергійовичу, тоді даруйте нам ласкаво, може, хоча б однією цеглиною допоможете завершити будівництво закладу для ветеранів-інвалідів?

Георгій ВОРОТНЮК.
Одеса.

«АКАДЕМІЯ» ВІДКРИВАЄ СЕЗОН

Анонс

Київський літературно-музичний театр «Академія», що на Подолі, незважаючи на всі економічні негаразди, роботу продовжує. І починає свій сезон тим, що запросив 28 вересня виступити на презентації фірми «Т & Т» в Палаці «Україна» Михайла Жванецького та Олександра Розенбаума. До речі, відомі виконавці вперше виступлять разом. А вже 29 вересня в тому ж Палаці «Україна» за підтримки фірм «Проміс» і «Хелп», АО «Віспер» і «Братства святих Кирила і Мефодія» відбудеться благодійний концерт «Десять нових шлягерів та старі улюблені пісні» О.Розенбаума.

Наступного дня в Міжнародному центрі культури та мистецтв (колишній Жовтневий палац) концертом Вероніки Долиної продовжиться цикл «Елітарні зустрічі» (спонсори — «Проміс» та «АРТ-ЛТД»).

На 15 жовтня в Палаці «Україна» планується велике шоу «10 років групі «Браво» за участю Жанни Агузарової, яка прилетить зі США. Буде всього один концерт, котрий, як і всі інші, почнеться о 19-й годині. До речі, «Академія» запрошує на свої концерти не тільки глядачів, а й рекламодавців, бо ситуація, на жаль, така, що чим більше реклами, тим дешевші можна зробити квитки, і взагалі — це головне — організувати концерти: ціни, інфляція роблять з Києва «неконцертне» місто...

Володимир СКАЧКО.

Фотофакт

Невтішні зараз справи у Маріупольського металургійного комбінату імені Ілліча — через високі ціни його продукція залежується на складах, виробництво поступово зменшується, сировини та енергії бракує.

І може комбінат похвалитися хіба що своїм агроцехом, створеним торік на базі збанкрутілого приміського радгоспу «Городній». Комбінат реконструював тваринницькі ферми, побудував літні табори з механічним доїнням для утримання худоби, криті токи, налагодив виробництво кормів.

У господарстві розконсервовано будівництво житла для спеціалістів, прокладено шляхи до віддалених хуторів, які найближчим часом газифікують. Підприємство планує власним коштом реконструювати і сільські школи, дитячий комбінат. Сільських жителів обслуговують спеціалісти із заводської поліклініки.

Фото Бориса ДЕМБИЦЬКОГО.
Укрінформ.

У СТАРОЖИЛІВ МІЦНІ ЖИЛИ

Реалії

У Луганському міськвиконкомі, щоб вирішити — чи треба проводити цього року традиційний день міста, організували соціологічний опит. Раніше всі були за свято, а що як раптом скажуть: «Нічого тринькати гроші, не до веселощів нам». Виявилося, що люди з нетерпінням чекають 18-19 вересня.

Ярмарки, концерти, виставки, конкурс краси «Луганчанка-93», благодійний обід, спортивні змагання і навіть феєрверк — усе це буде. Чекають приємні сюрпризи і на старожилів, а їх у Луганську у віці від 95 до 100 років — аж 79 чоловік!

Анатолій КОБЕЛЬНЮК.
Луганськ.

Оце так мораль!

РТУТЬ ЯК ЗАСІБ ПОМСТИ

Несподіване лихо спіткало сім'ю кіровоградців Кравченків — отруїлося і потрапило до лікарні двоє дітей. Причиною стала ртуть, яку виявили у квартирі постраждалих. На знезараження будинку комісією з надзвичайних ситуацій та фінансовим відділом міськвиконкому виділено понад як 3 мільйони карбованців. Небезпечний метал Кравченкам підкинула «доброзичлива» сусідка, якою тепер займається міліція. Тривожить те, що подібні випадки в місті не поодинокі. Працівники Кіровоградського штабу цивільної оборони звернулися до керівників підприємств та організацій з проханням покласти край неконтрольованому розповсюдженню шкідливого металу.

Микола ВОЛОК.
Кіровоград.

«НЕ ВКРАДИ!» СТОСУЄТЬСЯ І ОХОЧИХ У МОНАХИ

Злодій — усюди злодій. Навіть, коли він вряди-годи відвідує музей історії та релігії. О.Лукаш, наприклад, відвідавши музей на площі Ставропігійській у Львові, на прощання вирішив прихопити не одну з реліквій, а 10 тисяч карбованців і паспорт доглядача однієї із зал.

Юнак приїхав до Львова із Сум. Його поведінку важко пояснити ще й із тих міркувань, що мріяв він вступити до монастиря отців редемтористів.

А що О.Лукаш порушив одну із заповідей Божих «не вкради», ним займаються правоохоронні органи.

ІНТЕЛЕКТ.

Пам'ять

Будинок, де був Франко

На старовинному будинку № 7 по вулиці Івана Франка в селі Старих Кутах Косівського району урочисто відкрито меморіальну дошку Великому Каменяреві.

У цьому будинку, що належав адвокатові Дмитру Кулику, письменник уперше гостював у 1901 році, навідувався сюди ще багато разів. Бували тут й інші видатні люди того часу — Леся Українка, Василь Стефаник, Ольга Кобилянська, Гнат Хоткевич, Володимир Гнатюк ... Тут не раз точилися палкі дискусії щодо долі України та шляхів нашого поступу.

Василь НАЗАРЧУК.
Івано-Франківськ.

Ювілеї

Полтавському краєзнавчому музею — 100 років

Споруджений на початку віку за проектом видатного митця Василя Кричевського, він став першим вітчизняним зразком українського архітектурного стилю. До ювілею приурочується нові експозиції, відкривається недільна школа для дітей. Буде проведено також урочистий вечір і «круглий» стіл. До Полтави з Каліфорнії прибула шанована гостя — Катерина Кричевська-Росандич, внучка архітектора. У музеї експонується виставка її акварелей, до речі, вперше на Україні. Гостя також виступить на відкритті вересневих студій Університету українознавства, що діє при музеї.

Григорій ГРИНЬ.
Полтава.

Зверніть увагу

Вдаримо мільйоном по злиднях...

Мер Львова, глава міської адміністрації в азартні ігри не бавиться, однак він виграв понад мільйон, здолавши тривалий судовий марафон із народним депутатом України Михайлом Швайкою. Депутат офіційно — на одному з пленарних засідань Верховної Ради — звинуватив мера в тім, що той «загнав» 400 квартир, і не навів ніяких доказів. Мер оцінив образу своєї честі і гідності у 200 мінімальних окладів. Народний суд Личаківського району Львова зобов'язав Михайла Швайку вибачитися і заплатити позивачеві один мільйон 300 тисяч карбованців. Інфляція за час судового марафону «з'їла» частку цього пирога, а все, що залишилося, мер має

«Політична думка» — про посткомуністичну трансформацію

В Україні відбулася презентація наукового журналу «Політична думка», який виходитиме українською й англійською мовами та щоквартально — російською та англійською, і розповсюджуватиметься у 32 країнах світу. Висвітлюватиме він проблеми соціально-економічної та політичної трансформації посткомуністичних країн. Засновник часопису — рекламно-інформаційне агентство «Арпад», а презентують — редколегія журналу, «Національний прес-клуб, Український центр досліджень проблем міжнародної безпеки та Інститут світової економіки і міжнародних відносин АН України.

Михайло БЕНЬ.

Фотофакт



Коледж «Терра Санта» в Назареті

Історія цього навчального закладу, одного з багатьох, що належать Ордену францісканців, почнається від 1640 року. Зі скромної школи, що розміщувалася в одній кімнаті й налічувала лише одинадцять учнів, він перетворився на повноцінний навчальний заклад першого та другого ступеня, де 42 викладачі навчають 725 учнів.

Навчальні програми коледжу «Терра Санта» визнані міністерством освіти й культури Ізраїлю, а також за рубежем. У конфесійному відношенні характер школи змішаний — тут разом навчаються представники християнської і мусульманської общин.

Проблеми

В Африці «гаряче»

Відносна рівновага сил склалася в останні дні на театрі воєнних дій між військами уряду Анголи і опозиційної організації УНІТА. Із заяв представників Ангольських збройних сил (АЗС) зникла тема наступу на друге за величиною місто республіки — Уамбо, де міститься штаб-квартира УНІТА. Головну увагу привернуто до адміністративного центру провінції Біє — Квіто, який УНІТА без успіху, ось уже вісім місяців, намагається захопити.

За повідомленнями національного радіо, опозиція перекинула до нього три додаткові батальйони, що значно ускладнило становище сторони, що обороняється. Місцеві спостерігачі схильні пояснити це прагненням керівництва угруповання будь-якою ціною здобути перемогу в Квіто до засідання Ради Безпеки ООН по Анголі і встановити в такий спосіб контроль над центральними районами країни.

Незалежне джерело, що підтримує радіозв'язок з центром Біє, підтвердило повідомлення офіційних засобів масової інформації про надзвичайно тяжке становище: в ньому щоденно гинуть десятки людей. Мирні жителі, змушені кидати укриття в пошуках їжі, потрапляють під прицільний вогонь снайперів УНІТА.

Представники командування АЗС визнають, що за останні кілька днів воєнна ситуація в країні не зазнала істотних змін, але обіцяють переломити перебіг подій на свою користь. Найближчими днями урядові війська нарощуватимуть наступальні операції, і УНІТА не зможе їх зупинити, заявив начальник генерального штабу АЗС генерал Жоуа Батишта де Матуш.

Контакти

Пуллах слухає Шевченка

Вірші Тараса Шевченка лунали у невеличкому баварському місті Пуллах, яке поріднене з Баришівкою Київської області. У приміщенні ратуші тут відбувся вечір німецько-української дружби.

Відомий у Німеччині драматург і режисер Герберт Кроманн розповів присутнім про життя та творчість Тараса Шевченка, прочитав його вірші. Мешканці Пуллаха також з інтересом ознайомилися з роботами баришівського фотомайстра Олексія Надоленка.

— Вже третій рік, як ми встановили зв'язки з Баришівкою, — сказав перший бургомістр Пуллаха Людвіг Вебер. — Представники наших міст регулярно обмінюються делегаціями. Пуллах добре запам'ятав виступи фольклорного ансамблю «Пролісок», гру футбольної і волейбольної команд українських друзів. У свою чергу, в Баришівці показав свою майстерність наш оркестр. Мешканці Пуллаха надсилають на Київщину, що постраждала внаслідок Чорнобильської аварії, медикаменти, продукти харчування, щорічно приймають на відпочинок двадцять дітей із Баришівки.

Анатолій ГРИГОР'ЄВ.

Мюнхен.

Актуально

Хасбулатов не може бути лідером Росії

Така думка обгрунтовується в заяві прес-секретаря Президента Росії В.Костикова, яку розповсюдив ІТАР-ТАРС.

Зокрема, в документі йдеться, що останні заяви і дії спікера ВР Хасбулатова виявляють його особисті політичні інтереси, а його мета — сконцентрувати в своїх руках всю владу. На думку прес-секретаря Президента Росії, Р.Хасбулатов не має ні легітимних, ні нормальних якостей бути лідером росіян, адже він — антипод російського національного характеру. В.Костиков закликає росіян не прислухатись до гасел й обіцянок «іноземця», а вирішувати свою долю самим, під керівництвом лідера, який відстоює національні інтереси батьківщини.

Оцінка нашого успіху у відносинах — успіхи самої України

Виступ Вільяма Гріна Міллера від штату Вірджинія, призначеного Послом США в Україні, на засіданні Сенатського комітету в закордонних справах 9 вересня 1993 року

Для мене є честю, що Президент Клінтон та Держсекретар Кристофер виявили мені свою довіру, покликавши мене до служби на посаді Посла в Україні. Це велика честь — бути покликаним служити своїй країні на посаді, що вимагає великої відповідальності, та представляти Сполучені Штати у вільній та незалежній країні, яка має життєво важливе значення для наших національних інтересів.

Я поділяю тверде зобов'язання адміністрації Клінтона поважати незалежність України та допомагати розвитку в ній демократії. Як американець я пишаюся, що США сприйняли Україну як партнера, підтримуючи її сміливі спроби побудувати стійку демократію.

Існування сильної демократичної України, яка може бути чинником стабільності у стратегічному районі світу, відповідає життєвим інтересам США. Наші відносини з Україною життєво важливі для нас не тільки з огляду на її військовий та економічний потенціал, але і через те, що у разі, коли демократія і демократичні інституції не вкоріняться міцно в Україні, це може призвести до анархії та повернення до тоталітарного правління. Очевидно також і те, що конструктивні мирні відносини між Росією та Україною та їхніми сусідами є у державних інтересах США.

Хороші українсько-російські відносини сприятимуть процесу ліквідації ядерної зброї — жахливого тягаря з часів «холодної війни», який ще є на українській землі. Під цим кутом зору явний прогрес, досягнутий 3 вересня під час україно-російської зустрічі у верхах, є доброю ознакою, хоча деякі питання, безумовно, залишилися нерозв'язаними. Я прагну прилучитися до намагань президентської адміністрації допомогти Україні здійснити її мудре зобов'язання — стати державою, вільною від ядерної зброї. Обачлива дипломатія та наполегливість, не кажучи вже про добру волю, здоровий глузд та відповідні ресурси, будуть потрібні для здійснення цього завдання. Як тільки Україна виконає свою обіцянку позбутися небезпечної зброї масового знищення — жахливих залишків «холодної війни», — зміцнення мережі зв'язків України з Заходом стане основою для безпеки неядерної України.

НАПЕРЕДОДНІ

Завдяки спільним зусиллям виконавчої влади та Конгресу США можуть справедливо пишатися заходами політичної, економічної, гуманітарної підтримки та співробітництва, які вони вже провели щодо України та інших нових незалежних держав. Але сьогодні ми досягли критичної межі. Тепер час засукати рукава і в співпраці з Україною забезпечити, щоб наша економічна допомога та зусилля зі створення нових засад безпеки привели до змін. Якщо ми діятимемо своєчасно і у зрозумілий спосіб, наша допомога зробить чимало для того, щоб життєздатна та стабільна демократична система пустила корені в Україні.

Фундаментальні засади наших відносин з Україною мають грунтуватися на переконаннях, що ми поділяємо, а саме: принципах верховенства законів у громадянському суспільстві та захисті прав особи. Реальною оцінкою нашого успіху у розбудові корисних, ефективних та стабільних відносин з Україною буде успіх самої України у справі надання своїм громадянам можливості користатися перевагами громадянського суспільства. Вірю, що наша вчасна та істотна підтримка зможе справді допомогти Україні досягти мети, на яку заслуговують її громадяни, — процвітаючого, демократичного громадянського суспільства.

Замість коментаря

Отже, до нас їде новий посол, і це важливо з огляду хоча б на те, що представлятиме він супердержаву, підтримки, а ще краще — матеріальної допомоги,якої домагаються всі держави постсоюзного простору. Про що свідчить цей виступ, поданий з незначними скороченнями автобіографічного змісту? Як на мене, про одне: до нас їде людина, гідна своєї відповідальності. Посол, який досить глибоко знається на українських проблемах, бо дуже чітко зробив їм «діагнози». Дипломат, який поважає незалежність України, але готовий тактовно допомагати — і особисто, і залучаючи міць своєї держави — нашій державі стати справді демократичною і правовою, а суспільству — громадянським. Важливо й те, що містер В.Г.Міллер готовий всебічно допомагати, а не сліпо наполягати. Готовий він і до реалізації «нового підходу» до України нової адміністрації США, а саме — Україна — рівноправний партнер, але повинна позбутися ядерної зброї. В цьому аспекті важлива заява посла про необхідність добрих україно-російських взаємовідносин і зацікавленість у них США, яка є певною гарантією нашої безпеки.

Володимир СКАЧКО,
оглядач.

Експрес-інформація

Перемагають ліві демократи

Найбільше голосів — 18 відсотків — на парламентських виборах у Польщі отримав Союз демократичних лівих сил. Про це свідчать результати комп'ютерного аналізу попередніх результатів виборів до сейму і сенату республіки, який проводиться варшавським центром з дослідження громадської думки. На другому місці — Польська селянська партія (14 відсотків голосів). За нею — Демократичний союз на чолі з колишнім прем'єр- міністром Т.Мазовецьким (12 відсотків голосів).

Остаточні результати голосування державна виборча комісія Польщі планує опублікувати наприкінці цього тижня.

І.Рабин розраховує на підтримку Єгипту

Підписані у Вашингтоні угоди про Палестинське самоврядування, а також перспективу встановлення дипломатичних відносин між Ізраїлем та деякими арабськими та африканськими державами обговорювали Прем'єр-міністр Ізраїлю І.Рабин та Президент Єгипту Х.Мубарак на вчорашній зустрічі в Олександрії.

Як повідомив генеральний директор канцелярії Прем'єр- міністра Ш.Шевес, Єгипет відіграв «партнерську роль» у досягненні домовленостей з ОВП. І.Рабин і надалі планує підтримувати «тісні робочі відносини» з главою Єгипту.

За повідомленнями наших власних кореспондентів та зарубіжних інформагентств.

Про референдум, або Куди і як ми йдемо

За вимогою проведення референдуму криється невдоволення людей діяльністю керівних державних структур.

Йдеться про цивілізований перехід влади до нових політичних сил України.

Як же так сталося, що в Україні долар у десятки разів твердіший, ніж у себе на батьківщині?

Останні місяці роботи сьомої сесії Верховної Ради України запам'яталися гострими баталіями навколо її постанови від 17 червня 1993 року «Про проведення всеукраїнського референдуму щодо довір'я (недовір'я) Президенту, Верховній Раді України». У питанні референдуму так чи інакше зосереджено найболючіші соціально-економічні, політичні проблеми, які постали перед Україною.

Референдум — не самоціль. Він має розв'язувати конструктивно питання, що на нього виносять. Що ж стосується вищеназваного референдуму, то всім зрозуміло: за вимогою його проведення криється невдоволення громадян діяльністю керівних державних структур. А тому результати референдуму неважко передбачити, і цілком логічно, коли б Верховна Рада прийняла рішення про свої дострокові вибори або про скорочення своїх повноважень на один рік. Бо саме це і є метою референдуму.

Таке рішення дасть можливість зберегти і немалі кошти, які треба відірвати від поставленої на коліна економіки для проведення нікому не потрібного дорадчого референдуму, результати якого нікого і ні до чого не зобов'язують.

Після обрання нового складу парламенту, на підставі конституційних положень, можна буде порушити питання про переобрання і Президента України, бо одночасне оновлення законодавчих і виконавчих структур небезпечне безвладдям і ще більшим безладом в економіці. Отже, йдеться про цивілізований перехід влади від тих, хто себе повністю вичерпав і більше нездатний зробити чогось доброго для України, до нових політичних сил, спроможних керувати такою державою, як Україна.

На цьому можна було б і поставити крапку. Все очевидно і природно. Але, з'ясовується, такі речі природні лише для цивілізованих країн і для цивілізованих політиків. А ми продовжуємо жити зовсім в інших вимірах, несумісних із законами людської цивілізації. Бо як інакше можна пояснити ситуацію, коли після більш як трирічних блукань політичними й економічними манівцями у Верховній Раді ще енергійніше лунають голоси, мовляв, не спитали в народу, куди йдемо, яке суспільство будуємо. **Це промовляють здебільшого ті, хто ніяк не хоче розлучатися з владою, бо вона — непогане джерело матеріального статку і політичних дивідендів.** Зручний привід знайшовся — призначений референдум, на який пропоновано додатково винести цілу низку соціально- економічних та політичних питань.

Усі добре усвідомлюють, що за цим криється намагання закріпити в новій Конституції певний політико-ідеологічний та соціально-економічний вибір. Для декотрих перспектива такого референдуму заманлива, бо відкривається можливість, доки народ розбиратиметься, що й до чого, і 1995 рік при владі зустріти. А декотрі плекають надії, що вдасться на тлі теперішніх труднощів, не без їхньої допомоги досягнутих, ввести в оману народ, який раптом та й проголосує за суспільну власність та за радянську владу, і все повернеться на круги своя. Проте час історії ще ніколи й нікому не вдалося повернути назад. Тут доречно було б поцікавитися в тих, хто вважає себе за представників інтересів народу: «А чи питали згоди в народу, коли понад 70 років тому в нього відібрали власність, насильно заганяючи у колгоспи та до Сибіру, і перетворювали її у приватну власність партійно-державної номенклатури під виглядом суспільної? Чи питали в народу, ламаючи суспільно-економічний лад та утворюючи тоталітарну політичну систему за ширмою Рад?» Отож.

«Маємо те, що маємо». А головна причина цього полягає у тому, що необхідні реформи у нас так і не розпочалися. Вони не пішли і не підуть, доки не відбудеться політична реформа, перебудова державних структур.

Кажуть, немає програми ринкової реформи, точніше — не спромоглися, а, можливо, і не дуже поспішали її розробити. Та найгеніальніша програма нічого не дасть, якщо немає кому її впроваджувати в життя.

Спершу уряд наосліп наштампував купу декретів, а далі взявся за програму. Тому й недивно, що йому не вистачило, як з'ясувалося, піврічного строку делегованого декретування. Так і хочеться сказати: «Шановні урядовці, якщо ви самі нездатні створити належну програму, найміть зарубіжних спеціалістів, як це зробили у Монголії». Є ж бо чудовий приклад проведення реформ і поваги свого народу. Це приклад колишньої Чехословаччини. Там одразу встановили твердий курс власної крони до іноземних валют, жодна інша валюта, крім крони, внутрі держави не обертається, ціни на товари залежно від якості дорівнюють світовим. Зарплату й пенсії, відповідно, підвищено з тим, щоб захистити власний народ. Звісно, не забули про приватизацію і демонополізацію, зате жодних балачок про соціалізм, капіталізм.

Водночас відсутність програми зовсім не завадила зробити, начебто запрограмовано, за максимально одержавленої і монополізованої економіки та торгівлі чимало непродуманих кроків на зразок вільних цін, комерціалізації державної торгівлі, безконтрольних комерційних банків, кримінальної гри на курсах твердих валют і т.ін.

І все це під прапором ринкових реформ завдало величезної шкоди не тільки економіці й народу, а й посіяло недовіру до справжніх ринкових реформ. Люди справедливо обурені і небезпідставно запитують: як же це могло так статися і хто в цьому винний, що за різкого падіння виробництва, зменшення національного доходу, на очах, як гриби, зростають мільйонери, чи то пак — вже мільярдери, вулиці забиті «мерседесами», «тойотами» та «маздами»? Завдяки чому і за чий рахунок? Де державний контроль за доходами?

Як же так сталося, що у бідній Україні долар (та й не тільки він) в десятки разів твердіший, ніж у себе на батьківщині?

Чи не за рахунок тих покалічених Чорнобилем людей, і особливо дітей, для яких не вистачає валюти на лікування, за безцінь продають останнє іноземцям і нашим валютним нуворишам.

Дивує, що майже у кожного другого народного депутата на вустах — обурення грабіжницьким курсом карбованця, недовіра щодо професіоналізму Національного банку і підозра в кримінальній діяльності комерційних банків та інших структур, а «віз, як то кажуть, і досі там».

Днями Прем'єр-міністр Л.Кучма, виступаючи на зустрічі з відомими економістами Росії і України, заявив, що **тільки комерційні банки мають нині чотири трильйони карбованців вільних коштів, одержаних в результаті розкручування інфляційної спіралі.**

Проте скільки вони мають вільної валюти, можна лише здогадуватися. Тож варто спитати: чи є влада в Україні?

Кивають на нестачу і подорожчання енергоносіїв. Але хто одержав по заслугах і на повну котушку, що мало б статися у нормальній державі, за те, що обміняв за кордоном на «форди» і «вольво» та інші «зарубіжні» речі до зарізу потрібні самим мільйони тонн нафти, мазуту та бензину? Чи не через те сьогодні **село розплачується за одну тонну бензину шістьма тоннами пшениці**? Так неважко проторувати шлях і до голодомору.

Переконаний, кризу в економіці створено штучно. Є криза відповідальності і професійної здатності, криза влади, особливо її законодавчої і виконавчої гілок. Без подолання саме цієї кризи, без відповідних політичних реформ, докорінної перебудови державної влади ми не зрушимо з місця.

У цьому зв'язку постає питання: чи потрібно починати цю роботу із всеукраїнського референдуму, щоб, мовляв, порадитися з народом, яке суспільство будувати. Для чого ж тоді народ обирав Верховну Раду і утримував її, відриваючи від своїх і так мізерних коштів? Щоб вона згодом переклала на нього розв'язання суто професійних політико-правових проблем?

Питання про вибір шляху щоразу постає і, мабуть, не скоро щезне. Насамперед підкреслю, що **конституції цілковитої більшості держав світу в прямому розумінні не закріплюють певний тип соціально-економічного і політичного облаштування суспільства**. Це випливає зі змісту самої Конституції. До того ж Конституція — це не той акт, в якому політичні партії мають закріплювати свої ідеологічні платформи. Для цього є партійні статути і програми.

Що ж до намагання записати до Конституції слова «соціалізм», «комунізм» чи навпаки — «капіталізм», то прихильникам цього слід нагадати, що чорно-білий поділ світу залишився в минулому. І, як свідчить історія, річ не в термінах, а в суті тієї системи, що створює суспільство. Головний критерій полягає в тому, як почувається у суспільстві конкретна людина, як захищено її права і свободи, який її добробут, які **умови для духовного зростання**. Якщо цього немає, то жодний «ізм» не допоможе.

Отже, **не треба забавлятися у виборі всіляких паперових шляхів до світлого майбутнього**. Все це вже було, і народові така політико-ідеологічна демагогія давно уже остогидла. А практично свій вибір Україна вже зробила.

У Декларації про державний суверенітет проголошено прагнення народу України створити демократичне суспільство, побудувати правову державу, забезпечити права і свободи людини. **Хто більш-менш знайомий з такими поняттями, виробленими світовою практикою, як демократична правова держава, громадянське суспільство, то у того немає жодного сумніву щодо цього вибору.** До речі, слід нагадати, що за Декларацію проголосувала конституційна більшість народних депутатів України. В подальшому цей вибір конкретизовано в законах, які мають регулювати ринкові відносини, — про власність, про підприємство, приватизацію, соціальний захист населення... Інакше кажучи, закладено, хоч і не зовсім досконалу, законодавчу основу соціально-орієнтовної економіки, за законами якої живе майже весь світ. Це і є соціально- економічний вибір. Інша річ, що декотрі з народних депутатів, для яких поняття ринок, приватна власність — як червона ганчірка для бика, голосували проти ринкових законів. Через те і наполягають винести на всеукраїнський референдум питання про закріплення у новій Конституції України у повному обсязі тих соціально-економічних прав, які є у чинній Конституції. Йдеться, зокрема, про право на працю, житло, безоплатну освіту, безоплатне медичне обслуговування. Декларування прав, що їх держава не має можливості всім забезпечувати, — чистий соціалістичний популізм, придатний тільки для соціалістичної, зрівнялівської економіки, основаної на суспільній, а, отже, номенклатурній власності.

А смисл соціально-орієнтованої економіки у тому, що держава гарантує соціальний захист не всім, лише тим, хто цього потребує, тобто тим верствам і категоріям громадян, котрі з певних причин не можуть належно забезпечити себе своєю працею. **У проекті нової Конституції України і передбачено гарантований захист найбільш уразливих категорій громадян у галузі соціального забезпечення, медичного обслуговування, освіти, надання житла тощо, а не всіх — і бідних, і багатих, як то було раніше. Потрібно виходити з реалій — бідні і багаті були, будуть вони й надалі. Вирівнювання ж їх у всіх соціальних правах у Конституції не має нічого спільного із соціальною справедливістю, за яку так бідкаються відомі політичні партії.**

До речі, проект Конституції України понад чотири місяці всенародно обговорювали. Надійшло близько 50 тисяч зауважень і пропозицій, які становлять з текстом 20 товстих томів. Цілковита більшість громадян, які взяли участь у цьому обговоренні (а це майже 200 тисяч, у тому числі 20 обласних, 114 міських, районних, селищних і сільських Рад народних депутатів, 118 об'єднань громадян і 2934 трудових колективи), не висловила сумніву щодо цього вибору.

Не можна не зупинитися і на таких питаннях, що їх також пропонують винести на всеукраїнський референдум і «порадитися з народом», як форма державного правління і форма державного устрою України. Це, знову ж так, суто професійні політико-правові питання, розв'язання яких не слід перекладати на народ, бо то буде глузуванням над ним. Йдеться про те, якою має бути держава, — президентською, парламентсько-президентською, парламентською, унітарною чи федеративною. У світі немає у класичному вигляді президентських, напівпрезидентських чи парламентських держав. Ця класифікація умовна, теоретична. У конституціях країн світу це прямо і не фіксують, бо конкретна форма державного правління модифікується залежно від політичної розкладки сил у парламенті. Наприклад, у Франції, яка за своєю Конституцією вважається наближеною до президентсько-парламентської, коли президент Міттеран мав більшість голосів у парламенті, форма державного правління мала більше ознак президентської республіки, а коли цю більшість голосів втратив, форма правління набула ознак переважно парламентської республіки. Як же тоді бути, якщо народ на референдумі проголосує за певну форму державного правління, це вже стане законом, а політична розкладка сил у парламенті змінюватиметься? То як, щоразу поправляти Конституцію?

Не слід забувати, що 1 грудня 1991 року народ України, голосуючи на всеукраїнському референдумі за незалежність України та обравши її Президента, тим самим визначився, в основному, за форму державного правління. А юридичні тонкощі поділу влади на законодавчу, виконавчу і судову мають бути регламентовані у Конституції самим професійним парламентом.

Намагання ж винести на всеукраїнський референдум питання про державну символіку чи про двомовність — крім розколу суспільства і небаченого загострення політичної ситуації в країні ні до чого доброго не призведе.

Прийняття нової Конституції України невиправдано затягується. Вона заклала б початок вкрай необхідних політичних реформ і стала б, без сумніву, великим стабілізуючим чинником. Переконаний, після попереднього ухвалення парламентом Основний Закон має затвердити народ на всеукраїнському референдумі. Народ — єдине джерело влади, і Конституція, як Основний Закон держави, має виходити саме від нього.

На цей референдум має бути винесене одне чітке питання: «Ви схвалюєте цей проект Конституції? Так чи Ні».

Анатолій МАЦЮК,
керівник групи наукових консультантів Секретаріату Верховної Ради України, доктор юридичних наук, професор.

РЕКОРД У РІВНОМУ

Чемпіонат країни з футболу. Вища ліга. 7 тур.

«Верес» — «Шахтар». 2:0 (1:0). Суддя Хіблін (Хмельницький). 23000 глядачів. Голи: Філімонов (28), Паляниця (85).

«Темп» — «Динамо». 0:1 (0:1). Туховський (Сімферополь). 20000. Гол: Топчієв (40).

«Буковина» — «Металіст». 4:0 (2:0). Грисьо (Львів). 7000. Голи: Олійник (21), Фінкель (30, 85), Ірійчук (75).

«Волинь» — «Металург». 2:0 (0:0). Гордієнко (Дніпропетровськ), 3400. Голи: Дикий (48), Шевчук (85).

«Зоря-МАЛС» — «Дніпро». 0:3 (0:1). Зань (Львів). 5000. Голи: Похлєбаєв (45), Беженар (62), Коновалов (89).

«Нива» Вц. — «Карпати». 1:1. (1:1). Овчар (Калуш). 11000. Голи: Горшков (44) — у господарів; Євтушок (4)—у гостей.

«Торпедо» — «Кремінь». 2:0 (2:0). Шевченко (Київ). 3000. Голи: Багмут (11, з пенальті), Бондаренко (12).

«Кривбас» — «Таврія». 0:0. Татулян (Київ). 14000.

«Чорноморець» — «Нива» Тр. 3:1 (1:0). Безуглий (Луцьк). 1150. Голи: Жабченко (44), Кулик (52), Леженцев («Нива», 59, автогол) — у господарів; Тернавський (61, з пенальті).

	В	Н	П	М	О
Динамо	6	1	0	14—6	13
Шахтар	4	2	1	11—5	10
Верес	4	1	2	11—4	9
Дніпро	4	1	2	10—6	9
Чорноморець	4	1	2	11—8	9
Таврія	3	2	2	10—5	8
Нива Тр.	3	1	3	10—7	7
Волинь	3	1	3	5—4	7
Карпати	2	3	2	5—5	7
Зоря-МАЛС	3	0	4	6—12	6
Буковина	2	2	3	7—6	6
Кривбас	2	2	3	4—5	6
Торпедо	2	2	3	3—5	6
Темп	1	4	2	6—6	6
Кремінь	2	1	4	3—6	5
Металіст	1	3	3	5—13	5
Нива Вц.	1	2	4	3—11	4
Металург	1	1	5	3—13	3

У суперечці бомбардирів ведуть перед: Гусейнов («Чорноморець») і Яворський («Верес») — по 5 м'ячів, Матвєєв («Шахтар»), Тернавський («Нива», Тернопіль), Фінкель («Буковина») — по 4. Цей тур виявився досить результативним: забито 20 м'ячів. Особливо поталанило чернівецьким уболівальникам. Нарешті їхня «Буковина» в матчі з «Металістом», який буквально на очах втрачає сили, провела чотири «сухі» м'ячі.

Можна відзначити й чималу глядацьку аудиторію, яка спостерігала за матчами турів безпосередньо на трибунах стадіонів: 87550 глядачів! А рекорд чемпіонату було встановлено у Рівному, де зібралася величезна вболівальницька команда, — 23000 чоловік. І, мабуть, у нинішньому сезоні цей стадіон постійно переживатиме аншлаги. Адже місцевий «Верес» грає стабільно і перебуває в групі лідерів. Ще в київському матчі проти «Динамо», який рівненці програли мінімально, було видно, що команда значно посилила гру і на ділі збирається довести свої високі претензії. Ось і приймаючи грізного «Шахтаря», господарі не дали донеччанам жодних шансів.

Схоже, набирає потрібних кондицій «Дніпро». І то дуже приємно, бо цей клуб представляє нашу державу у європейському Кубку УЕФА, а шестеро його гравців: Беженар, Полунін, Дірявка, Похлєбаєв, Коновалов, Михайленко входять до складу національної збірної, в якій асистентом у Олега Базилевича працює головний тренер дніпрян Микола Павлов.

Лідер чемпіонату — «Динамо» — здобув чергову перемогу, подолавши в гостях досить незговірливого дебютанта вищої ліги — шепетівський «Темп».

Першість країни. Перша ліга. 8-й тур. «Дніпро» — «Хімік» (Сіверськодонецьк) — 3:1. Голи: Осташов (1), Чіпа (79), Лихотворик (85)—у господарів; Майборода (87, з пенальті) — у гостей. **«Динамо-2»—«Сталь» — 2:3.** Голи: Зуєнко (80), Барановський (87) — у господарів; Цвік (5), Зінченко (7), Манько (58) — у гостей. **«Приладист» — «Нафтовик» — 1:1.** Голи: Пташник (42) — у господарів; Грачов (75) — у гостей. **«Закарпаття» — «Автомобіліст» — 4:3.** Голи: Гунцей (16, 60), Когутич (40, 71, з пенальті)—у господарів; Рудняк (30), Теслик (32), Лукаш (82)—у гостей. **«Скала» — «Норд-АМ-Поділля» — 0:0. «Прикарпаття»—«Кристал» — 1:0.** Гол: 1. Юрченко (12, з пенальті). **СК «Одеса» — «Ворскла» — 6:0.** Голи: Пархоменко (9), Петрик (14, 41, з пенальті), Харченков (73), Єрмаков (77), Смаровоз (86), **«Евіс» — «Десна» — 6:0.** Голи: Уляницький (9, 31), Забранський (43), Кудлюк (45), Мізенко (53), Задворний (85). **«Металург» — «Хімік» (Житомир)— 1:0.** Гол: Олійник (28). **«Артанія» — «Поліграфтехніка» — 0:2.** Голи: Казаков (12), Чуйченко (53).

Першість країни. Перехідна ліга. 7-й тур. «Промінь»—«Хутровик» — 1:1, «Медик» — «Авангард» — 1:3, «Торпедо» — «Бескид-Тім» — 5:0, «Віктор» — «Фетровик» — 2:0, «Сурож» — «Оскол» — 5:3, «Фрунзенець»—«Прометей» — 1:1, ФК «Львів» — «Сіріус» - 1:1, «Гарт» — «Нива» — 2:0.

Петро ОБОЛОНЧУК.

ЛИШЕ РЕЗУЛЬТАТИ

Хокей. Чемпіонат МХЛ. «Спартак» — «Кристал» — 7:3, «Металург» — «Лада» — 3:4, «Торпедо» Я. — «Ітіль» — 6:3, «Молот» — «Тівалі» — 1:2, «Металург» Нк. — «Пардаугава» — 1:4, «Автомобіліст» — «Динамо» — 2:7, «Авангард» — «Сокіл» — 5:3, «Хімік» — «Трактор» — 2:1, «Строітєль» — СКА — 2:6, «Торпедо» У. К.— «Крилья Совєтов» — 4:3, «Торпедо» Я. — «Лада» — 2:2, «Автомобіліст» — «Тівалі» — 0:3, «Авангард» — «Динамо» — 0:2.

ГОЛОС України

ЗАСНОВНИК — ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

ГАЗЕТА ВИХОДИТЬ з 1 січня 1991 року.

Головний редактор С. ПРАВДЕНКО.

Редколегія: О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (в. о. заст. головного редактора), А. ГОРЛОВ (перший заст. головного редактора), І. ГРУШКО, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, Б. СИДОРЕНКО (заст. головного редактора), А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДЯ (заст. головного редактора).

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44.

⊙ Рукописів не повертаємо.

⊙ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.

☆ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.

☆ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Загальний тираж 811932.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 Зам. 0311178.

1, 4, 5, 6 сторінки набрано і зверстано в комп'ютерному центрі «Голосу України».